

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Teze diplomové práce

Realizace podnikatelského projektu s využitím fondů EU

Bc. Zdenka Makaloušová

1 Souhrn

Diplomová práce se zabývá vypracováním podnikatelského projektu se zaměřením na vybudování malé ekologické farmy. V práci jsou vymezené dostupné zemědělské podpory z fondů EU, které může zemědělský podnikatel čerpat. Diplomová práce v teoretické části vymezuje potřebné informace pro následnou vlastní analýzu. Jsou v ní vymezeny pojmy jako zemědělský podnikatel, podnik, strategická analýza, výrobní, marketingový, finanční plán nebo společná zemědělská politika. Vlastní analýza čerpá z provedené literární rešerše a vypracovává zmíněné doprovodné plány pro konkrétní projekt. Stěžejní je poté finanční plán, který slouží jako podklad pro následné ekonomické zhodnocení projektu. Toto zhodnocení je provedeno na základě výpočtu ukazatelů pro hodnocení investic, mezi které patří například výpočet čisté současné hodnoty nebo index rentability. Práce také definuje možná rizika spojená s tímto projektem. Ze všech provedených analýz jsou dále v práci vymezeny návrhy a doporučení pro další rozvoj podniku.

Klíčová slova: podnikatelský projekt, fondy EU, dotace, společná zemědělská politika ekologické zemědělství, finanční plán, ekonomické zhodnocení, čistá současná hodnota

2 Cíl práce

Hlavním cílem práce je vytvoření podnikatelského projektu zaměřeného na založení malé ekologické farmy s následným ekonomickým zhodnocením, rozhodnutím, zda je realizace podnikatelského projektu za stávajících podmínek vhodná či nikoliv a doporučení budoucího vývoje. Cílem teoretické části práce je vymezení problematiky, která se bezprostředně týká konkrétního podnikatelského projektu a také se dále prakticky využívá ve vlastní analýze. Cílem praktické části práce – vlastní analýzy je vytvoření podnikatelského projektu dle získaných poznatků z teoretické části a dle stanovených postupů. Mezi dílčí cíle vlastní analýzy patří vypracování strategické analýzy a doprovodných plánů, konkrétně plánu výrobního, marketingového a finančního. Dílčí cíle vlastní analýzy slouží především pro zhodnocení vnitřního a vnějšího prostředí podniku a k formulování podnikových strategií.

3 Metodika

Diplomová práce je rozdělená na dvě části, a to teoretickou a praktickou. Teoretická část práce se zaměřuje na prostudování dostupné literatury týkající se tématu a je vhodně rozdělená do jednotlivých podkapitol. V literární rešerši jsou obsaženy všechny důležité kapitoly, o které se opírá vlastní analýza. Jedná se především o vysvětlení teorie týkající se založení nového podniku, podnikatelského projektu a využívaných analýz pro zhodnocení vnitřního a vnějšího prostředí. Dále teoretická část vysvětluje problematiku současného stavu zemědělství v ČR, fondů EU a možnosti čerpání peněžních prostředků z nich na daný podnikatelský projekt. Literární rešerše čerpá z knižních a internetových zdrojů. Využitá data jsou získána z Českého statistického úřadu a Ministerstva zemědělství.

Praktická část práce se týká vypracování konkrétního podnikatelského projektu, tedy založení malé ekologické farmy v Jihočeském kraji. Prvotní fází vlastní analýzy je vymezení lokality a základních charakteristik podniku pomocí dostupných informací z literárních a internetových zdrojů, ale také z LPIS a Statní správy zeměměřičství a katastru. Další fází je vypracování strategické analýzy a doprovodných plánů. Strategická analýza je vypracována pomocí STEP analýzy, Porterova modelu pěti sil a hodnototvorného řetězce. Analýzy jsou vypracovány na základě postupů, které jsou detailněji vymezeny v teoretické části práce. Strategická analýza je uzavřena SWOT analýzou, která dává do souvislosti důležité faktory vnitřního a vnějšího prostředí, které byly již vymezeny v dílčích strategických analýzách a

pomáhají k formulaci strategických kroků pro získání konkurenční výhody. Doprovodné plány vychází ze studia literárních zdrojů a z informací získaných z aktivních účastí na seminářích pořádaných Ministerstvem zemědělství, z absolvované stáže na Odboru environmentálního a ekologického zemědělství Ministerstva zemědělství a následně z návštěv jednotlivých farem, kde byly informace získávány pomocí rozhovorů s farmáři.

Ekonomické zhodnocení je provedeno na základě výpočtů čisté současné hodnoty, vnitřního výnosového procenta, indexu rentability a doby návratnosti. Práce je zakončená vyhodnocením výsledků ekonomického zhodnocení a návrhy a doporučeními, které vychází z celkového zhodnocení dílčích analýz.

4 Závěrečné výsledky ekonomického zhodnocení

Z provedeného ekonomického zhodnocení realistické varianty projektu je patrné, že projekt je životaschopný i bez dotačních titulů. V ekonomickém zhodnocení jsou jako příjmy vykazovány pouze příjmy z tržeb, z čehož vyplývá, že pokud by farma opravdu dosáhla na vybrané dotační tituly, její efektivnost by byla ještě o něco vyšší. Příjmy plynoucí z dotačních titulů mohou ročně dosahovat až 27 tisíc Kč. Čistá současná hodnota projektu je za sledované období 378 817 Kč. Je tedy vhodné tuto investici přijmout, jelikož není záporná, přestože se jedná o sledování prvních tří let podnikání. Hodnota vnitřního výnosového procenta za zvolených podmínek je 11,2 %. Tato hodnota vyjadřuje roční výnos investice. Jelikož je hodnota IRR vyšší než hodnota diskontní sazby, je vhodné investici přijmout. Diskontovaná doba návratnosti, která počítá se změnou hodnoty peněz v čase, je 1,79 let, respektive 1,94 let. Jedná se tedy o velmi krátké období, po kterém bude zemědělec dosahovat příjmy nad rámec investice. Je nutné zmínit, že provedené ekonomické zhodnocení investice počítá pouze s 90 % prodejem vyrobených produktů, pokud by byla výše prodejů vyšší, ekonomická efektivnost by byla také vyšší a naopak. V celku lze výsledky ekonomického zhodnocení považovat za pozitivní.

Z provedených analýz je patrné, že realizace zvolené investice je vhodná, protože podnikatel má dostatečné množství vlastního kapitálu i dalších možností pro rozvoj podniku. Plánovaná farma je schopná zajistit příjem podnikatele a zároveň mu přinášet i jiné přidané hodnoty jako je péče o zvířata nebo pobyt na venkově. Podnikatel také svou činností vytvoří pozitivní externalitu v podobě ochrany životního prostředí nebo welfare.

5 Návrhy a doporučení

Mezi hlavní doporučení pro zakládaný podnik je orientace na další rozvoj podniku, a tedy na zvýšení produkce dle kapacitních možností nebo na diverzifikaci podnikatelské činnosti. Diverzifikaci zemědělského podniku je vhodné zaměřit na již zmíněné vybudování netradičního ubytovacího zařízení s možností zapojení hosta do chodu farmy, na produkci medu, chov slepic nebo na výrobu piva, a to vše zhruba 5 let po založení. Jednotlivé možnosti diverzifikace s sebou nesou značné výhody. Na vybudování ubytovacího zařízení a s tím spojený agroturistický rozvoj je možné čerpat finanční podporu z PRV. Při investici ve výši 200 000 – 10 mil. Kč je pro malé podniky tato podpora 45 % způsobilých výdajů. Plánování této investice je časově a byrokraticky náročné (stavební povolení, aj.). Naopak produkce medu není byrokraticky zatížená, pokud jeho produkce nepřesáhne 2 tuny za rok a pokud je prodán koncovému spotřebiteli nebo maloobchodní prodejny. Prodej vajíček je limitován 60 kusy za týden. U prodeje medu a vajíček lze aplikovat prodej ze dvora. Příjmy z jejich prodeje nemusí zemědělský podnikatel evidovat. Další možností je založení minipivovaru s výrobou speciálních piv. Tato diverzifikace je spojená s vyšší prvotní investicí a nezajišťuje vysokou poptávku, jelikož cena piv od maloproducentů je vysoká. Je však možné piva dodávat do specializovaných prodejen ve větších městech, kde je poptávka vyšší. Při rozvoji podniku je nutné počítat s vyšším výdaji na marketingové aktivity a s rozšířením skupiny cílových zákazníků, především o rodiny s dětmi. Při rozvoji podniku je na zvážení změna formy podnikání na společnost s ručením omezením, jelikož bude narůstat počet vstupů a nároky na lidský kapitál. Farma by musela přijmout zaměstnance a vyplácet mzdy. V souvislosti s lidským kapitálem je vhodné uvažovat o zaměstnání zdravotně znevýhodněných osob (OZP), kteří zvládnou zastat některé aktivity na farmě. Zaměstnání OZP se pozitivně projevuje v základu daně pro výpočet daně z příjmu právnické osoby. Farma se takto může zapojit do tzv. sociálního zemědělství a podílet se na jeho rozvoji a mimo jiné může čerpat finanční podporu na zaměstnávání OZP. Farma také může cílit na poskytování teambuildingových aktivit, čímž bude vzrůstat interakce s dalšími podniky. Z tohoto důvodu by bylo vhodnější stát se (i s přihlédnutím na vzrůstající potřebu vstupů) plátcem DPH. Při realizaci rozvoje podnikání je také vhodné do výkazů uvádět odpisy majetku a zhodnotit možnosti financování z cizích zdrojů. K dalšímu zvážení je také možnost čerpání podpory pojištění a podpory úroků z PGRLF. Díky těmto podporám se zemědělskému podnikateli může vrátit část vynaložených nákladů na pojištění nebo cizí kapitál.

6 Vybrané zdroje

KEŘKOVSKÝ, Miloslav a Oldřich VYKYPĚL. *Strategické řízení: teorie pro praxi*. Praha: C.H. Beck, 2002. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-578-x.

KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. *Marketing management*. [4. vyd.]. Přeložil Tomáš JUPPA, přeložil Martin MACHEK. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4150-5

PORTER, Michael E. *Konkurenční výhoda: (jak vytvořit a udržet si nadprůměrný výkon)*. Praha: Victoria Publishing, 1993, 626 s. ISBN 80-85605-12-0

ŘÍMOVSKÁ, Pavla. *Metodické postupy v projektování podnikatelských projektů: teoretické přístupy a praktické návody k aplikaci*. Vyd. 2. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1828-1

ŠARAPATKA, Bořivoj a Jiří URBAN. *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk: PRO-BIO, 2006. ISBN 80-87080-00-9

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2409-6.

WUPPERFELD, Udo. *Podnikatelský plán pro úspěšný start*. Praha: Management Press, 2003. Malé a střední podnikání. ISBN 80-7261-075-9.